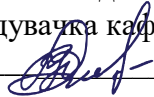

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри спеціальної освіти
протокол від 30.08.2022 р. № 2
завідувачка кафедри

 (доц. Кабельнікова Н.В.)

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
РИТМІКА ТА ЛОГОПЕДИЧНІ ІГРИ**

Довгострокова сертифікатна програма
«Логопедичний супровід дітей з особливими освітніми потребами»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Івано-Франківськ, 2022

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Ритміка та логопедичні ігри
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	3 семестр
Викладач	Наталія Ільїна (Nataliia Iliina), кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти https://orcid.org/0000-0002-8924-0574 Сизова Наталія (Nataliia Syzova), викладач кафедри спеціальної освіти
Посилання на сайт	https://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=3253
Контактний телефон	
Email викладача:	Ільїна Н.В. – Asha@ksu.ks.ua Сизова Н.В. – nsyzova@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Вівторок, 13:30-14:30 або за призначеним часом
Методи викладання	лекційні заняття, практичні заняття, презентації, тестові завдання, індивідуальні завдання
Форма контролю	диференційований залік

2. Анотація дисципліни: Програма вивчення навчальної дисципліни «Ритміка та логопедичні ігри» складена відповідно до освітньо-професійних програм підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Предметом вивчення навчальної дисципліни є методика проведення ігор під час корекції мовленнєвих порушень, засоби і методи логопедичної ритміки, використані з метою розвитку і корекції рухової сфери, довільної поведінки та мовленнєвої функції в осіб з мовленнєвою патологією.

3. Мета та завдання дисципліни:

Мета дисципліни: – ознайомлення студентів із методиками проведення ігор під час корекції мовленнєвих порушень та з методиками розвитку і корекції рухової сфери, довільної поведінки та мовленнєвої функції в осіб з мовленнєвою патологією, формування уміння диференційовано добирати ігри в логопедичній роботі з дітьми з різними мовленнєвими порушеннями, формування професійних компетентностей у майбутніх педагогічних спеціалістів.

Завдання:

Пізнавальні: ознайомити студентів з основними видами ігор та іграшок; ознайомити студентів з нетрадиційними ігровими методиками та специфікою використання їх в логопедичній роботі; навчити студентів враховувати індивідуальні та психофізіологічні особливості дітей під час створення ігрових ситуацій; вивчити зміст та методику логоритмічного впливу під час роботи з дітьми із різними формами мовленнєвих розладів.

Методичні: формувати у майбутніх логопедів вміння обирати ефективні методики проведення гри та використовувати їх у власній професійній діяльності; обирати та застосовувати ефективні методи діагностики та розвитку рухових функцій осіб з мовленнєвою патологією.

Практичні: навчити студентів: правильно підбирати ігри з врахуванням мовленнєвого діагнозу та етапів корекційної роботи, проводити ігри з дітьми з різною мовленнєвою патологією; досліджувати особливості емоційно-вольової та рухової сфер дітей з вадами мовленнєвого розвитку.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність працювати в команді.

ЗК 4. Здатність спілкуватись державною мовою к усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК-1. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-2. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-3. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-4. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами, зокрема із порушеннями мовленнєвого розвитку, в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-5. Здатність до організації безпечного здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

Програмні результати навчання:

РН 2. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, зокрема із порушеннями мовлення, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 3. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 5. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 6. Організувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами, зокрема із порушеннями мовлення, в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 7. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей з порушеннями мовлення.

5. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)	Форма контролю
3 кредити / 90 годин	16	14	60	диференційований залік

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Інклюзивно-ресурсний центр – ауд. 213, ауд. 310.

Матеріали, викладені на KSU online для організації змішаного навчання. Детальніше:

<https://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=3253>

7. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% очне/дистанційне відвідування або відпрацювання всіх лекційних та практичних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX.

Високо цінується академічна доброчесність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години (вказується відповідно до розкладу навчальних занять)	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторної та самостійної роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Ігри в логопедичній роботі					

Тиждень А 10 академічних годин	Тема 1.1. Теорія гри 1. Походження гри 2. Наукові теорії та сучасні дослідження гри 3. Особливості гри як засобу всебічного розвитку дитини 4. Класифікація дитячих ігор	лк. – 2 год., сам. – 8 год	2, 5, 6, 7, 8	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	
Тиждень Б 10 академічних годин	Тема 1.2. Загальна методика проведення гри 1. Основні функції гри 2. Загальна методика підготовки та проведення гри: 3. Вимоги до організації гри 4. Вимоги до оформлення ігор (в межах вивчення дисципліни «Ритміка та логопедичні ігри»)	лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год	2, 5, 6, 7, 8	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10
Тиждень А 10 академічних годин	Тема 1.3. Ігри в логопедичній роботі з дітьми з порушеннями фонетико-фонематичної сторони мовлення 1. Особливості використання ігор під час корекції дислалії. 2. Особливості використання ігор на розвиток загальної моторики і координацію рухів у дітей дизартриків. 3. Особливості використання ігор у роботі з дітьми-ринолаліками. 4. Використання ігор під час виконання артикуляційної і пальчикової гімнастики	лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год.	2, 5, 6, 7, 8	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10
Тиждень Б 10 академічних годин	Тема 1.4. Ігри в логопедичній роботі з дітьми із загальним недорозвиненням мовлення 1. Ігри в логопедичній роботі із дітьми І рівня ЗНМ. 2. Ігри в логопедичній роботі із дітьми	пр. – 2 год., сам. – 8 год	2, 5, 6, 7, 8	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10

	II рівня ЗНМ. 3. Ігри в логопедичній роботі із дітьми III рівня ЗНМ.				
Тиждень А 10 академічних годин	Тема 1.5. Ігри в корекційній роботі із заїкуватими дітьми 1. Особливості поведінки заїкуватих дітей в іграх. 2. Використання ігрової діяльності в усуненні заїкування. 3. Релаксація. а) розслаблення м'язів за контрастом з напруженням; б) розслаблення м'язів за уявленням і навіюванням стану спокою; в) навіювання м'язової та емоційної релаксації, введення формул правильного мовлення.	сам. – 10 год.	2, 5, 6, 7, 8	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10
Змістовий модуль 2. Використання засобів логоритміки у логопедичній роботі					
Тиждень Б 10 академічних годин	Тема 2.1. Науково-методичні основи логоритміки. 1. Поняття «логопедична ритміка» та її значення для розвитку дитини 2. Предмет, об'єкт та провідні завдання логоритміки. 3. Загальнодидактичні та спеціальні принципи логоритміки. 4. Методи логоритміки. 5. Основні поняття логоритміки.	лк. – 2 год., сам. – 88 год.	1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	
Тиждень А 10 академічних годин	Тема 2.2. Природничо-наукові основи логоритміки 1. Розвиток моторики в онтогенезі. 2. Взаємозалежність в розвитку загальної та мовленнєвої моторики. 3. Теорія рівневої організації рухів.	лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год.	1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10

	4. Формули рухів. 5. Психофізіологічна структура довільного рухового акту.				
Тиждень Б 10 академічних годин	Тема 2.3. Засоби логоритмічного впливу I. Визначення засобів логоритміки та основні принципи їх використання II. Характеристика основних засобів логопедичної ритміки: 1. Ходьба і маршировка в різних напрямках. 2. Вправи на розвиток дихання, голоси і артикуляції. 3. Вправи, що регулюють м'язовий тонус. 4. Вправи, що активізують увагу. 5. Мовленнєві вправи без музичного супроводу. 6. Вправи, що формують відчуття музичного розміру. 7. Вправи, що формують відчуття музичного темпу. 8. Ритмічні вправи. 9. Вправи в грі на інструментах. 10. Ігрова діяльність. 11. Заключні вправи.	лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год	1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10
Тиждень А 10 академічних годин	Тема 2.4. Методика проведення логоритмічних занять з дітьми із ФФНМ. 1. Використання засобів логоритмічного впливу для корекції дислалії: а) психофізіологічні порушення у дітей із дислалією; б) етапи логоритмічної роботи під час корекції дислалії. 2. Використання засобів логоритміки під	лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год	1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10

	<p>час подолання ринолалії:</p> <p>а) психофізіологічні порушення у дітей із ринолалією;</p> <p>б) засоби логоритміки для корекції ринолалії.</p> <p>3. Логоритмічна робота з дизартриками:</p> <p>а) психофізіологічні порушення у дітей із дизартрією;</p> <p>б) етапи логоритмічної роботи під час корекції дизартрії.</p>				
Тиждень Б 10 академічних годин	<p>Тема 2.5. Методика проведення логоритмічних занять з дітьми із алалією</p> <p>1. Порушення моторної, емоційно-вольової сфер та довільної поведінки в осіб з алалією.</p> <p>2. Особливості прояву алалії.</p> <p>3. Особливості використання засобів логоритміки під час подолання алалії.</p> <p>4. Етапи логоритмічної роботи при алалії. Загальна характеристика.</p>	сам. – 10 год	1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10
Тиждень А 10 академічних годин	<p>Тема 2.6. Методика проведення логоритмічних занять із заїкуватими дітьми</p> <p>1. Порушення моторної, емоційно-вольової сфер та довільної поведінки дошкільників та молодших школярів із заїканням.</p> <p>2. Зміст логоритмічних занять із заїкуватими дітьми.</p> <p>3. Розділи логоритмічної роботи із заїкуватими дітьми.</p> <p>4. Використання співу у роботі із заїкуватими дітьми.</p> <p>5. Схема та етапи логоритмічного заняття із заїкуватими дошкільниками та молодшими школярами.</p>	лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год	1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану 2. Підготуватися до підсумкової контрольної роботи	10 10

	а) особливості проведення логоритмічних занять під час подолання невротичної форми ; б) особливості проведення логоритмічних занять під час подолання неврозоподібної форми. 6. Особливості логоритмічного впливу на заїкуватих на різних етапах корекційної роботи.				
Всього		90 годин			100 балів

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

3 СЕМЕСТР

Модуль 1. Ігри в логопедичній роботі

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Загальна кількість балів – 40:

По 10 бали – за кожне практичне заняття.

10 балів – за опрацювання теми модульної самостійної роботи.

Модуль 2. Використання засобів логоритміки у логопедичній роботі

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Загальна кількість балів – 60:

По 10 бали – за кожне практичне заняття.

10 балів – за опрацювання теми модульної самостійної роботи.

10 балів – за написання підсумкової контрольної роботи.

Якщо з якоїсь об'єктивної чи суб'єктивної причини студент не отримав балів на практичному занятті, то протягом тижня він може за власним бажанням відпрацювати це заняття або виконати додаткове творче завдання. Додаткові творчі завдання можна отримати у викладача

Високий рівень виконання завдань практичного заняття оцінюється в 9-10 балів. Достатній рівень – оцінюється в 6-8 балів. Середній рівень – оцінюється в 3-5 балів. Низький оцінюється в 0-2 бали

Високий рівень виконання завдань самостійно роботи оцінюється в 9-10 балів. Достатній рівень – оцінюється в 6-8 балів. Середній рівень – оцінюється в 3-5 балів. Низький оцінюється в 0-2 бали.

Високий рівень виконання підсумкової контрольної роботи оцінюється в 9-10 балів. Достатній рівень – оцінюється в 6-8 балів. Середній рівень – оцінюється в 3-5 балів. Низький оцінюється в 0-2 бали

Критерії оцінювання виконання завдань практичного заняття, завдань модульної самостійно роботи, відповіді під час іспиту

Рівень виконання	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Високий	Відповідь характеризується повнотою, глибокими, системними знаннями, вільним використанням термінології з наведенням прикладів та розкриттям теоретичних та методичних засад діагностики або корекції порушення психічного або (та) фізичного розвитку. Під час викладення матеріалу студент використовує знання із суміжних дисциплін. Рівень відповіді - творчий.
Достатній	Відповідь характеризується повнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Знання студента є достатніми для розкриття питання, він вільно користується термінологією, може розкрити методичні засади подолання порушення психічного або (та) фізичного розвитку. Допущені огріхи та помилки виправляє самостійно. Рівень відповіді – продуктивний.
Середній	Відповідь характеризується повнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Студент відтворює основний матеріал за поданою викладачем схемою, засвоєні знання не може самостійно пов'язати із практичною діяльністю. Рівень відповіді – репродуктивний
Низький	Відповідь характеризується фрагментарністю, неповнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Викладення матеріалу відбувається з численними огріхами та порушенням логіки, на репродуктивному рівні. Або: відповідь відсутня.

10. Список рекомендованих джерел

Основна (базова) література:

1. Волкова Г.А. Логопедическая ритмика : Учеб. для студ. высш. учебн. Заведений. М. : *Гуманит. изд. центр ВЛАДОС*, 2002. 272 с.
2. Ігри в логопедичній роботі: навчально-методичний посібник / укл. О. В. Чепка – Умань : ВПЦ «Візаві», 2016 – 181 с.
3. Лісова Л.І. Логоритміка з методикою: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2018. – 132 с.
4. Чеснокова Л. В., Золотарьова О. І. Заняття з логоритміки для дітей із вадами мовлення. Х. : *Вид. група «Основа»*, 2017. 160 с.

Додаткова література:

5. Логопедія : підручник / за ред. М. К. Шеремет. К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.
6. Поваляева М. А. Дидактический материал по логопедии: Сказки о весёлом Язычке. Ростов н/Д. : *Изд-во “Феникс”*, 2002. 64с.

7. Савіна Л. П. Пальчикова гімнастика для розвитку мовлення дошкільнят. К. : *Школа*, 2002. 48с.
8. Сухар В. Логоритмічні заняття в ДНЗ. 3-4 роки. Харків: «Ранок», 2011. 160 с.
9. Сухар В.Л. Логоритмічні заняття в ДНЗ. 5-6 років. Харків: Ранок, 2011. 160с.
10. Федорович Л. Конспекти логоритмічних занять із дітьми дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення. Запоріжжя : ТОВ «ЛППС» ЛТД, 2011. 288 с.
11. Хрестоматія з логопедії : навч. посіб. / М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. К., 2006. 360 с.